

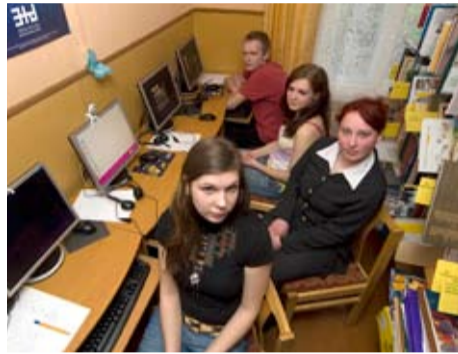


TREŠAIS TĒVA DĒLS
publiskās bibliotēkas attīstībai

Nākotne ir sākusies

Latvijas valsts, Latvijas pašvaldību un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētais Latvijas publisko bibliotēku attīstības projekts *Trešais tēva dēls* ir noslēdzies, bet nākotnes solījums, ar kādu tas noritējis, ir tikai sācis piepildīties. **Visās 874 Latvijas publiskajās bibliotēkās.**

300 paraksti labākām telpām

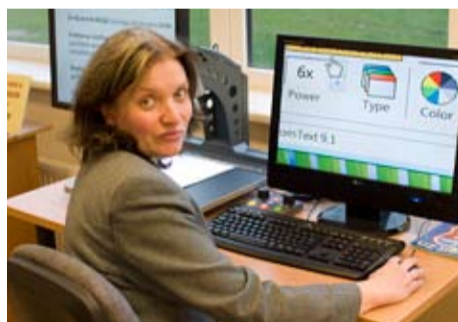


Aktīvie jauniešu grupas pārstāvji: Viktorija (17 gadu), Maruta (26), Jūlija (17), Kaspars (21)

Kastīres un apkārtnes jaunieši izrādījuši patiešām atzīstamu iniciatīvu, cīnīties par jaunām telpām vietējai bibliotēkai. Pagājušajā gadā jaunieši savākuši 300 parakstus un iesnieguši tos Riebiņu novada domei kopā ar prasību pēc jaunākām un plašākām telpām bibliotēkai, kas iecerēta topošajā piebūvē pie vietējās skolas, kā arī ideju par jauniešu centra izveidi.

Lēnām, tomēr pašvaldība arvien turpina atbalstīt bibliotēkas vajadzības. Ja pamato, ka vajag un kāpēc – nav bijis atteikuma! – stāsta bibliotekāre Silvija Kotāne. Viņa teic, ka projekti ir jauniešu pašu iniciatīva, tomēr skaidrs, ka liels atbalsts un paraugs uzņēmībai ir arī viņa pati.

Cilvēkiem vēl jānācās nākt uz bibliotēku



Apgūstot jauno tehniku

Preiļu galvenā bibliotēkas direktore Ināra Bata-rāga mums pastāsta par Irēnu Sukadoļsku – vājredzīgo, kura Preiļu galvenajā bibliotēkā strādā par informācijas ieviešanas operatoru. Ievadu informāciju, taisu reklāmiņas, gatavoju mapītes (sistemātizēšanai) – stāsta Irēna, kura Preiļu bibliotēkā strādā Valsts subsidēto darba vietu programmas ietvaros, un kuras darbs ikdienā cieši saistīts arī ar datoru izmantošanu. Viņai palīdz Preiļu galvenajā bibliotēkā *3td* uzstādīta speciālā datortehnika vājredzīgajiem. Šobrīd specializēto aparatūru izmanto visai maz apmeklētāju, bet Irēna ir pārliecināta, ka tas ir tikai laika jautājums, jo cilvēkiem vēl jāiemācās nākt uz bibliotēku.

Laikmetīgās mākslas muzejs Mežancānos

Mežancāni ir viena no tām Latvijas vietām, kur bibliotēka ir teju vienīgā satikšanās vieta un vietējais sabiedrības centrs. Vieta, kur pieejama prese un internets. Pirms kāda laika Mežancānu bibliotēka gandrīz tika slēgta, jo ilggadējai bibliotekārei Teklai Skrebelei tuvojās pensijas vecums. Tomēr *3td* projekts iedvesis jaunu dzīvību bibliotēkā. Tagad te ir jauna bibliotekāre Anna Ancāne un datori, un internets, tādēļ domas par slēgšanu ir pagaisušas, to vietā bibliotēka kļuvusi par rosiņu, iedvesmojošu vidi, kur, piemēram, desmitgadīgais Ēvalds internetā spēlē datorspēles un sasniedz vērā ņemamus rezultātus savā iemīlotajā rallijā. Regulārs Līvanu pagasta Mežancānu bibliotēkas apmeklētājs ir arī ciematīņa vietējā zvaigzne mākslinieks Laurentijs Ancāns. Pašreiz, būdam pensionārs, Laurentijs savu laiku pārsvarā velta mākslas objektiem savā dārzā un mājā, kā arī regulāri iegriežas bibliotēkā, kas atrodas blakus mājām. Bibliotēka ir vieta, kur Laurentijs iepazīstas ar jaunāko presi un parunājas ar bibliotēkas dāmām. Visdrīzāk arī iedvesmu saviem mākslas objektiem Laurentijs smeļas no



Laurentijs un mākslas darbi

bibliotēkā uzzinātā. Viņa mākslu gan nav nepieciešams klasificēt – materiāli un izmantotās tehnikas ir oriģinālas un ļoti dažādas. Dārzā ierīkots liels daudzums īpaši darinātu putnu būru, koku zaros dzīvo koka putniņi un turpat netālu slejas no pu-

tuplasta darināta baznīca. Varētu teikt, ka šeit iekārtota brīvdabas galerija, kurā ir visdažādākie objekti, sākot no koka dzirnaviņām līdz miniatūrai klētiņai. Laurentijs ir saņēmis arī balvu par sava nama izcilo noformējumu un jau iekļuvis gan reģionālajā, gan centrālajā presē.

Tadenavas trešais valis

Ekskursanti uz Tadenavu brauc apmeklēt Raiņa muzeju, taču vietējie pārsvarā tiekas vienīgajā ciema veikalā. Savukārt trešais valis, kas balsta Tadenavas dzīvību un kur tiekas gan viesi, gan mājiniēki, ir, kā paši vietējie saka, smukā bibliotēka. Veikala vadītāja Zinaīda Zvirbule stāsta, ka bibliotēku vairāk izmanto meitas, kad atbrauc ciemos, un tagad, kad ērti piekļūt internetam, aizsūta, kas skolai nepieciešams. Pati bibliotekāre uz vietas nav sastopama, jo atrodas *3td* apmācībās. Tikmēr viņas vīrs Jevgēnijs piekri-toši māj ar galvu par komentāriem, ka bez viņa sievas iniciatīvas bibliotēkas vairs nebūtu. Kādreiz bibliotēka bijusi muzejā, bet tad nācies atdalīties. Visticamāk tā būtu slēgta, ja ne tik

liela bibliotekāres iniciatīva. Aina Timofejeva pati privatizējusi tagadējo bibliotēkas māju, lai viņu akurāt *neizmestu*. Par Ainas apņēmību liecina arī regulārie braucieni uz Jēkabpili un citām bibliotēkām pēc grāmatām, kuras, viņai šķiet, būtu vērts izlasīt arī citiem. Savukārt Jevgēnijs bibliotēku vistiešākajā veidā palīdz uzturēt, tomēr pats no komplimentiem vairās – daudz kas vēl apkārt darāms. To, ka bibliotēka tiek labi uzturēta, kaut ar minimāliem līdzekļiem, teiks visi, kas to apmeklējuši. Nesen bibliotēka, pateicoties *3td*, tikusi pie jauniem datoriem. Savukārt, tuvojoties bibliotēkai, kā pirmā zīme par modernizāciju starp koka gravējumiem spīd trešā tēva dēla plāksnīte ar zīni "Internets par brīvu."



Tadenavas smukā bibliotēka

Projekta *Trešais tēva dēls* ietvaros paveiktais

TEHNIKA
3809 jauni, mūsdienīgi datori ar vismodernāko programmatūru. 3-7 datori katrā bibliotēkā. 956 multifunkcionālās iekārtas (printeris, skeneris, kopētājs).

ĪPAŠĀ TEHNIKA
28 bibliotēkās īpašā datortehnika vājredzīgajiem lasītājiem. Latvijas Neredzīgo bibliotēkā un tās 7 filiālēs uzstādīti datortehnikas komplekti un programmatūra neredzīgajiem darbam brīlā.

INTERNETS
1, 2, 4 vai 10 Mbit/s ātrgaitas interneta pieslēgums, kas nodrošina vismaz 256 Kbit/s pieslēgumu uz katru bibliotēkas datoru. Atrgaitas bezvadu internets tuvā bibliotēkas apkārtnē izmantojams 24 stundas diennakti.

CILVĒKI
Izveidoti 10 reģionālie mācību centri visā Latvijā, kas aprīkoti ar mūsdienīgiem datoriem un prezentācijas tehniku. Apmācīti 1800 publisko bibliotēku darbinieki. 140 stundu apmācību programmu katram bibliotekāram.

SASNIEDZAMĪBA
Jaunie bibliotēkas resursi tagad viegli pieejami katram, jo vidējais attālums līdz tuvākajai publiskajai bibliotēkai no visattālākā punkta Latvijā ir 7 km, kājam ejot – 1 h un 15 min, ar satiksmes autobusu – 15 min, ar auto – 10 min.

Gribētu meklēt internetā par dzimtas koku

Līvanu novada centrālā bibliotēka bija viena no pirmajām vietām ne tikai Latgalē, bet pat visā Latvijā, kurā internets bija jau pirms aptuveni desmit gadiem. Šobrīd bibliotēka, pateicoties daudzu projektu finansējumam gadu garumā, ir plaša, moderna informācijas telpa. Bibliotēkas vadītāja Inta Vērđiņa ir pārliecināta, ka tas vēl ir tikai sākums. Pensionārs Harijs Jankovskis labprāt apmeklē Līvanu bibliotēku. Līdz šim viņš izmantojis

tikai tradicionālos bibliotēkas pakalpojumus. Viņa aizrašanās jau kopš 1980. gada ir dzimtas vēstures pētīšana. Vaicāts, vai nevēlētos pētījumos izmantot arī internetu, Harijs atbild, ka arvien vairāk apzinās, ko spēj sniegt jaunās tehnoloģijas, un ir gatavs ļauties īpaši apmācītajām bibliotekārēm, apgūstot internetu. Viņš arī piebilst, ka šādas jaunas prasmes jūtami paātrinātu meklējumu procesu.

Bibliotēka projektu rakstīšanai

Lauku uzņēmēja Edīte Mičule Stabulnieku bibliotēkā datorus un internetu izmanto sava nelielā uzņēmuma attīstībai. "Vis sākas ap 2005. gadu – iesākām projektu rakstīšanu." Šobrīd Edīte vada grāmatvedību 12 saimniecībām un viņai ir 22 visdažādāko projektu pieredze, sākot no projektiem par

slaukšanas agregātu un piena dzesētāju iegādi līdz pat ūdeņu dziļurbumiem. Tikai vienu reizi projektā ir bijušas problēmas. Projektu rakstīšana sākusies, izmantojot internetu atrastās veidlapas LAD (Lauku atbalsta dienests) mājaslapā – vēlāk jau apzināti meklētas iespējas arī citur.